

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/12866.**

Benyújtás dátuma: **2020-09-14 09:02**

Parlex azonosító: **IHHAJSTQ0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Szél Bernadett (független)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Dr. Kásler Miklós, emberi erőforrások minisztere**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Milyen lépéseket tervez a sajtóhírek szerint a kalocsai gyermekotthonban történt bántalmazásokkal kapcsolatban?"**

Tisztelt Miniszter Úr!

Az EMMI Speciális Gyermekotthoni Központ, Általános Iskola és Szakiskola Kalocsai Gyermekotthona, Általános Iskolája és Szakiskolája egyes, ott dolgozó nevelők és gondozottak állítása szerint súlyos lelki és fizikai bántalmazások helyszíne. Az intézmény pár alkalmazottja nemrég egy online portálnak számolt be arról [1], hogy az intézményben rendszeresek a verések, megalázások és kínzások. Több alkalmazott állítása szerint az erőszakos cselekmények főszereplője a gyermekek egyik csoportjának vezetője. A beszámolók szerint "Egy fiút nemrég véresre pofozott az agresszív nevelő. Ezek az esetek leginkább ebédlőben, irodában történnek, mert ott nincs kamera." A gyermekjogi képviselőhöz csak felügyelő jelenlétében tudnak fordulni a gyermekek: "Csak a növendékgyűről telefonálhatnak a gyerekek napközben, felügyelet mellett", és "általában nem hagyják egyedül beszélgetni őket az olykor rutinellenőrzést tartó gyermekjogi képviselővel."

[1] <https://24.hu/belfold/2020/08/25/gyermekotthon-kalocsa-bantalmazas/>

Mint tudjuk, a speciális gyermekotthonok az ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy a nevelésbe vett súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tüneteket mutató, pszichoaktív szert használó és a kettős szükségletű gyermekeknek nyújtanak gondoskodást, ami az egyik legnagyobb pszichés megterhelést jelentő munka a gyermekvédelemben. A gyermekek gondozása és nevelése komoly szakmai felkészültséget, magas szintű érzelmi intelligenciát és empátiát, konfliktus- és agressziókezelési képességet igényel. A gyermekvédelemben is jellemző rendkívül alacsony bérek, rossz munkakörülmények miatt ugyanakkor nagyon nehéz elegendő számú, szakmailag felkészült és tapasztalt munkaerőt találni. Hiány van nevelőből, gyermekpszichológusból, gyógypedagógusból, fejlesztő pedagógusból, gyermekfelügyelőből. Gyakori, hogy a szakmai

munkakörbe felvett jelentkezőnek még nincs meg a szükséges képesítése, ami mellett, hogy jogsértő, a speciális szükségletű gyermekek állapotának romlásához vezethet. A súlyos pszichés gondokkal küzdő gyermekek eredményes neveléséhez elengedhetetlen a segítő szakmák együttes jelenléte, szakemberek összehangolt munkája és egy, a gyermekek terápiás fejlesztését célzó szakmai program következetes végrehajtása.

Már Székely László korábbi ombudsman 2016-os jelentésében – a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság kalocsai otthonban végzett vizsgálatának megállapításait idézve – is az áll, hogy „A gyermekotthon vezetőinek és pszichológusának meghallgatása során elhangzottak alapján problémát jelent az is, hogy az indulatvezérelt gyermekek lecsendesítése során a dolgozók megfelelő kompetenciák hiányában esetenként nem képesek adekvát pedagógiai válaszokat adni.” „A szakmai létszámok betöltésével kapcsolatban a vezetők elmondták, hogy a megüresedő álláshelyek feltöltése a jelentkezők csekély száma, vagy a nem megfelelő végzettséggel jelentkezők miatt nagyon nehézkes.” A gyermekjogi képviselő is hasonló problémákról számolt be: „A szakdolgozók, főleg a gyermekfelügyelők között nagy a fluktuáció. Előfordulnak kellő pedagógiai tapasztalat nélkül dolgozók, akik nem jártasak az agresszió kezelésében, illetve nem rendelkeznek megfelelő pedagógiai eszközökkel a gyermekek magatartási, viselkedési, beilleszkedési zavarainak hatékony kezelésére, megoldására.”

A jelentés szerint „Több korábbi ombudsmani vizsgálat (AJB-2604/2010., AJB-545/2013., AJB2648/2015.) is feltárta, hogy a speciális ellátási igényű gyermekeket gondozó intézményekben kiemelkedően nagyarányú a munkatársak fluktuációja. Az említett vizsgálatok megállapították azt is, hogy a betöltetlen munkakörök miatti hiányosságok, a képesítések, a speciális ellátási igényű gyermekkel való foglalkozásra való felkészítés hiánya a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz fűződő jogával összefüggésben okoz visszasságot.” A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és a gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2017 júliusától hatályos módosítása kötelezte az intézményeket a szakmai munkakört betöltő új munkatársak speciális gyermekotthoni feladatellátásra való felkészítésére a munkába állástól számított 6 hónapon belül. A munkatársak azonban – végzettség híján - sokszor nem rendelkeznek a szakellátásban szükséges alapvető ismeretekkel sem.

Szintén a 2016-os ombudsmani jelentésben áll, hogy az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (OBDK) főigazgatója jelezte, hogy „protokollt készít a bántalmazások kapcsán lefolytatandó gyermekjogi képviselői eljárás tekintetében, különös tekintettel a szakellátásban történt bántalmazások körére. Az OBDK vállalja továbbá, hogy a gyermekjogi képviselők közreműködésével a 2016. év első félévében a módszertani útmutatóban foglaltakat ismerteti a speciális gyermekotthonban dolgozókkal és a gyermekek részére is tájékoztatást nyújt a bántalmazással kapcsolatos védelem lehetőségeiről.” Ennek megvalósulásáról sincsenek információim.

Kérdéseim:

1. Indított-e azonnali belső vizsgálatot az EMMI a - sajtóinformációk szerint a - kalocsai gyermekotthonban történt bántalmazások kivizsgálására? Ha nem, milyen okból?

2. Jelenleg hány szakmai munkakörben foglalkoztatott gyermekvédelmi dolgozónak nincs meg a munkakör ellátásához szükséges végzettsége?

3. Mit tesz a kormány a bántalmazások megelőzése, valamint egy hatékony jelző-és észlelőrendszer kialakítása érdekében?

4. Mikor fogja végre emelni a kormány a gyermekvédelemben dolgozók szegyenletesen alacsony bérét és a speciális pótlékot a szükséges szakember-létszám biztosítása és az ellátás színvonalának emelése érdekében?

Várom válaszát!

Budapest, 2020. szeptember 14.

Tisztelettel,

Szél Bernadett
országgyűlési képviselő